

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-14>

УДК 38.2

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

STRATEGIC POTENTIAL IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF THE EDUCATION INDUSTRY

Баженков Євген Володимирович

здобувач,

Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая, м. КиївORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0117-294X>**Bazhenkov Ievgen**Academician Yuri Bugay International University
of Science and Technology, Kyiv

У статті розглянуто стратегічний потенціал у системі управління освітньої галузі. Проаналізовано основні інструменти стратегічного управління. Проілюстровано модель взаємозв'язку складових підсистеми регулювання й управління у освітній галузі. Перелічено основні фактори для зміни та нарощування стратегічного потенціалу освітньої галузі. Виокремлено основні потреби для освітньої галузі в умовах європейського вектору розвитку. Виділено основні напрямки стратегічного потенціалу у галузі освіти. Перелічено позитивні наслідки, до яких призведуть заходи щодо розвитку стратегічного потенціалу. Визначено негативні тенденції у освітній галузі, які потрібно подолати. Перелічено пріоритетні завдання процесу забезпечення системи стратегічного управління освітньої в умовах глобальних викликів. Проілюстровано взаємозв'язок стратегічного потенціалу та системи управління у освітній галузі. Також проілюстровано систему моделей формування потенціалу освітньої галузі в умовах глобальних викликів. Дано висновки щодо стратегічного потенціалу у системі управління освітньої галузі.

Ключові слова: стратегічний потенціал, освітня галузь, глобальні виклики, стратегічний потенціал, фактори.

The article considered the strategic potential in the management system of the educational sector. The main tools of strategic management were analyzed. The model of the relationship between the components of the sub-system of regulation and management in the educational field was illustrated. The main mission of the educational sector was defined. The main factors for changing and increasing the strategic potential of the educational sector were listed. The main needs for the educational sector in the conditions of the European vector of development were highlighted. The concept of "Education" was defined. The main areas of strategic potential in the field of education were highlighted. The positive consequences to which measures for the development of strategic potential will lead were listed. Negative trends in the education sector that need to be overcome have been identified. The main opportunities that will arise during the implementation of transformational processes in the educational sphere were considered. The main factors that depend on the solution of tasks that will ensure the development of the strategic potential of the educational sector, especially in the conditions of global challenges, were listed. The influence of investment processes in the educational sector was analyzed. The term "Investment Process" was defined. The importance of innovative processes in the educational field was determined. The priority tasks of the process of ensuring the system of strategic management of education in the conditions of global challenges were listed. The classification features of influencing factors on the strategic potential of the educational sector were given. Meso-level factors that affect the possibility and effectiveness of realizing the strategic potential of the educational sector were determined. The relationship between strategic potential and the management system in the educational sector was illustrated. The system of models of formation of the potential of the educational sector in the conditions of global challenges is also illustrated. The factors that depend on the strategic possibility of potential formation in the educational field were analyzed. Conclusions were given regarding the strategic potential in the management system of the educational sector.

Keywords: strategic potential, educational sector, global challenges, strategic potential, factors.

Постановка проблеми. В умовах глобальних викликів та розвитку міжнародних інтеграційних процесів перманентно виникає необхідність перегляду місії, стратегічних векторів, орієнтирів і потенціалу освітньої галузі та її сегментних складових.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням системи управління освітньою галуззю та її стратегічним потенціалом займалися зарубіжні науковці: Б. Мартін, І. Майлз, О. Берз, Р. Поппер, Л. Гохберг та ін. Особливості застосування методології моделювання управління освітою у національному просторі досліджували: Л. Антонюк, С. Захарін, І. Кіринос, О. Кузьменко, О. Решетняк, Ю. Сафонов, В. Маргасова, М. Згуровський, М. Кизим, Д. Лук'яненко, К. Шапошников.

Постановка завдання: дослідити стратегічний потенціал у системі управління освітньої галузі.

Виклад основного матеріалу. Основна мета освітньої галузі відображає причину існування, формує місію, а мета та складові формуються для забезпечення досягнення місії. Місія сфокусована на стратегічних векторах, орієнтирах та потенціалі для розвитку освітньої галузі, є базовою метою існування освітньої галузі та зумовлює вибір системи підпорядкованих цілей для забезпечення досягнення під впливом від ендогенних та екзогенних факторів.

Місія, стратегічні вектори, потенціал – це інструменти стратегічного управління, які визначають пріоритетні індикатори діяльності у освітній сфері з метою формування національного людського капіталу та задоволення конкурентних позицій на міжнародному ринку освітніх послуг.

Місія, стратегічні вектори, орієнтири та потенціал охоплюють організаційну, функціональну та управлінську систему освітньої галузі, впливають на всі складові елементи.

Погодимось з проф. О. Шереметом, що «місія, стратегічні орієнтири обов'язково повинні мати загальну орієнтацію та у подальшому мають бути виражені у кількісних або якісних показниках та трансформуватися у цілеспрямовану програму дій» [1].

На рис. 1 візуалізована модель взаємозв'язку складових підсистеми регулювання й управління у освітній галузі.

Підкреслюємо, що декомпозиція об'єкта (системи) – це поділ його (її) на сегменти. Мета розподіляється на підцілі, задачі – на підзадачі, система – на підсистеми тощо. При необхідності цей процес повторюється, що

приводить до побудови ієрархічних дерево-видних структур, що візуалізується у дереві декомпозиції. Тому, будь-який елемент системи регулювання та управління у освітній галузі, зокрема мета, завдання, вектори, орієнтири, потенціал та ін., потребує застосування аналітичного та синтетичного підходів дослідження, у яких необхідно розділити ціле на складові, тобто здійснити декомпозицію, або об'єднати складові в ціле – процес агрегування.

Місія освітньої галузі характеризується із врахуванням стратегічного потенціалу та потреб суспільства.

Основна місія освітньої галузі – це формування національного людського капіталу, який забезпечить відновлення та розвиток країни з урахуванням європейського вектору.

З метою зміни та нарощування стратегічного потенціалу освітньої галузі необхідно забезпечити:

- виявлення та розвиток ключових ресурсів;
- використання явних або прихованих резервів;
- трансформація зовнішніх залучених ресурсів у внутрішні;
- перегруповання елементів потенціалу на користь окремих складових;
- трансформація системи внутрішнього-галузевого регулювання й управління;
- перебудова системи контролю якості у освітній галузі.

Освітня галузь в умовах європейського вектору розвитку потребує:

- загальної національної стратегії розвитку освітньої галузі;
- стратегічних векторів та орієнтирів системи освіти у національному просторі;
- трансформації системи регулювання та управління у освітній галузі з урахуванням потреб національної економіки та суспільства;
- стратегії розвитку освітнього середовища на всіх рівнях освіти;
- створення та впровадження інновацій для посилення конкурентоспроможності освітньої галузі на національному і міжнародному ринку;
- структурно-функціональних перетворень, які забезпечать динамічне зростання продуктивності та доданої вартості у освітній галузі.

Освіта – це галузь національної економіки, у якій проявляються різні економічні закони та соціально-економічні результати та ефекти.

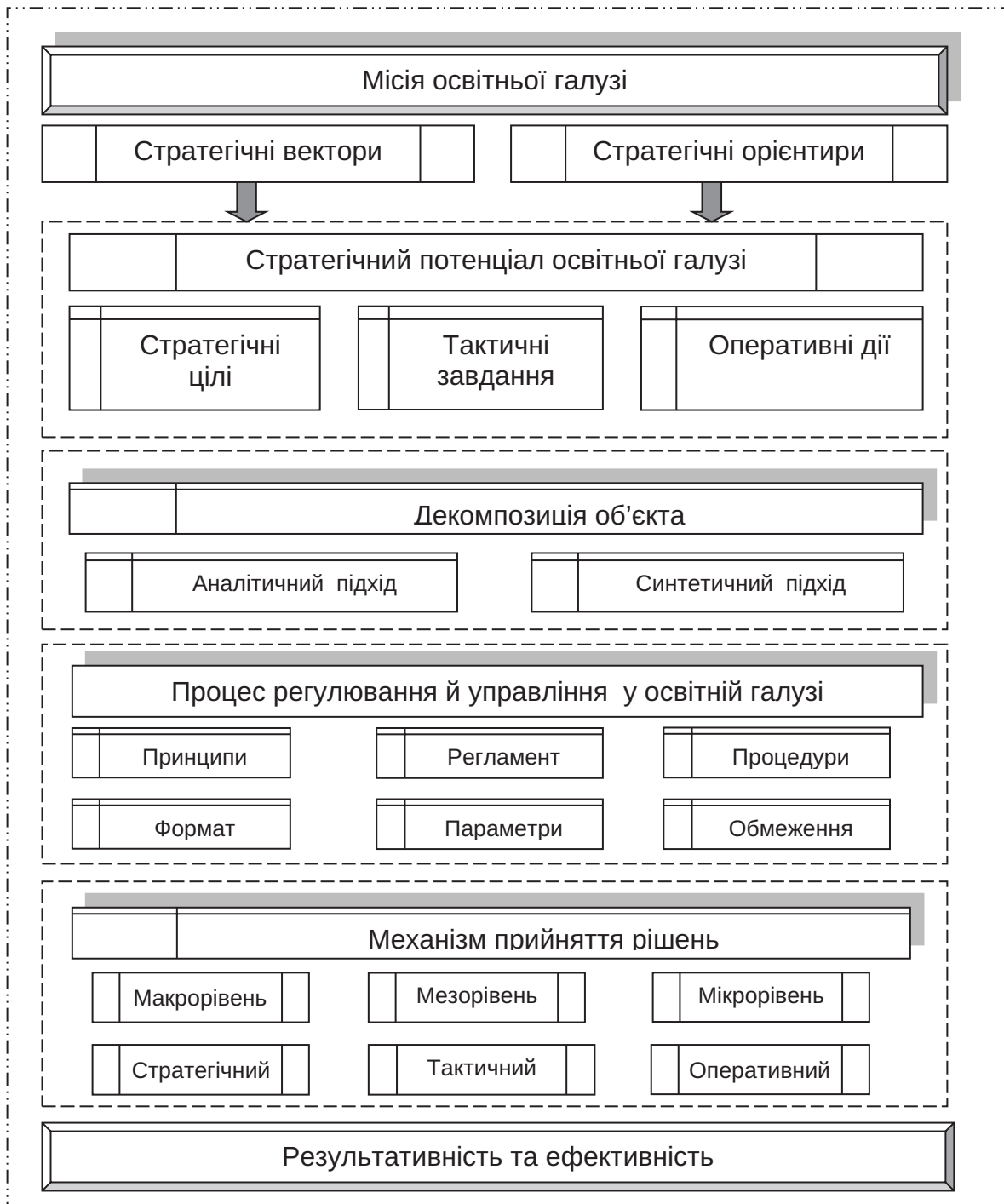

Рис. 1. Модель взаємозв'язку складових підсистеми регулювання й управління в освітній галузі

МЕНЕДЖМЕНТ

Проф. С. Захарін зауважив: «... з точки зору управління національним господарством, видами економічної діяльності вважаються не тільки сільське господарство, машинобудування та металургія, а ще й так звана «невиробнича сфера» – тобто спорт, культура, охорона здоров'я, соціальне забезпечення, державне управління, діяльність громадських та благодійних організацій та

багато інших галузей. З погляду теорії макроекономіки, таке розуміння національного господарства виправдане: будь-яка людська діяльність, що веде до отримання доданої вартості, є за змістом економічною, а отже – вона може піддаватися економічному регулюванню. Тож зовсім не дивно, що сучасні економісти сприймають освіту не просто як сферу, де хтось навчає, а хтось навчається, а

передусім як вид економічної діяльності, простіше кажучи – як галузь економіки» [3].

У галузі освіти до напрямів розвитку стратегічного потенціалу необхідно виділити:

- розробку інноваційних моделей функціонування у освітній галузі;
- впровадження нових організаційно-економічних механізмів, які забезпечують ефективне використання наявних ресурсів та сприяють залученню додаткових джерел;
- підвищення якості освіти на основі трансформації структури, змісту та технологій навчання з урахуванням отриманого досвіду від функціонування освітньої галузі у надзвичайних умовах протягом 2020-2022 років;
- зменшення регуляторного режиму у освітньої галузі;
- залучення у сферу освіти кваліфікованих фахівців-практиків, у тому числі міжнародних;
- повна цифровізація функціональної системи у освітній галузі;
- підвищення рівня впровадження інновацій та інвестиційної привабливості.

На розвиток освітньої галузі негативно впливає посилений регуляторний режим.

Професор С. Захарін, відмітив: «... у виді економічної діяльності «Освіта» створено непривабливий регуляторний режим, оскільки діяльність галузі регулюють одразу три галузевих регулятори: Міністерство освіти і науки України (як орган ліцензування), Державна служба якості освіти (контролює виконання освітнього законодавства) та Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (здійснює акредитацію освітніх програм). Окрім того, діяльність освітніх організацій на місцевому рівні регулюють обласні департаменти (управління) освіти. Але ми знаємо, що в деяких інших галузях немає жодного галузевого регулятора. І в жодній іншій галузі немає відразу трьох регуляторів. Приміром, немає Національного агентства із забезпечення якості харчової промисловості – і це не заважає вказаній галузі динамічно розвиватися і займати передові позиції на світових ринках...» [3].

Таким чином, запропоновані заходи щодо розвитку стратегічного потенціалу мають забезпечити:

- доступність до якісної освіти;
- усунення невідповідності ресурсного забезпечення галузі освіти завданням розвитку національної економіки;
- сприянню соціально-економічного розвитку країни;

– ідентичність культурну, духовну та національну.

Необхідне подолання таких негативних тенденцій у освітній галузі:

- відставання здобувачів від однолітків з європейських країн у освоєнні практично значущих наукових уявлень та навичок;
- відсутність системної реакції системи освіти на потреби ринку праці;
- відсутність відповідальності у системи регулювання та управління у освітній галузі;
- наявність проблеми негнучкості, інерційності та слабкої реакції системи освіти на вплив ендегенних та екзогенних факторів;
- відставання від реальних потреб національної економіки у сегменті перепідготовки та підвищення кваліфікації трудових ресурсів, що гальмує розвиток кадрової складової стратегічного потенціалу, здатної забезпечити сучасний зміст освітнього процесу та використання відповідних освітніх технологій;
- системне недофінансування освітньої галузі з бюджетів віх рівнів.

Відмітимо, що зосередження уваги на зазначених процесі напрямках розвитку стратегічного потенціалу освітньої галузі у ході реалізації трансформаційних процесів у освітній сфері дозволить:

- досягти необхідного нарощування конкурентних переваг суб'єктів освітньої галузі за ключовими напрямками діяльності;
- надати можливість уникнути стереотипів у освітній галузі;
- максимально врахувати глобальні тенденції та вимоги на ринку освітніх послуг;
- забезпечити своєчасну зміну пріоритетів освітньої діяльності, що в кінцевому підсумку призведе до ефективного стійкого поступального руху у вирішенні стратегічних завдань;
- забезпечити розвиток національного людського капіталу, що сприятиме відновленню національної економіки у післявоєнному періоді та інноваційному зростанню.

Підвищення рівня відповідності освіти вимогам сучасності та реалізації освітньої політики у сфері якості можливе лише за умови «урахування функції сучасних закладів освіти як соціального інституту. Їх функція полягає в оновленні соціальних цінностей і норм через вироблення нових та переймання прогресивних цінностей зі світового освітнього досвіду, адекватних соціально-історичним умовам розвитку нашої України» [4].

Вирішення завдань, які забезпечать розвиток стратегічного потенціалу освітньої галузі,

особливо, в умовах глобальних викликів, у значній мірі залежить від інвестиційної, інноваційної й інтеграційної діяльності суб'єктів, які функціонують на ринку освітніх послуг. Рушійною силою, яка забезпечить розвиток стратегічного потенціалу освітньої галузі та її інфраструктурних компонентів, є діджиталізація, науково-технічний і технологічний прогрес. У сучасних умовах особливу роль у даному напрямку приділяється інвестиційним, інноваційним та інтеграційним процесам, які сприятимуть розвитку стратегічного потенціалу освітньої галузі.

Інвестиційний процес у освітній галузі та її сегментних складових забезпечує розвиток науково-технічної діяльності, яка сприяє створенню інновацій, які впливають на потенціал освітньої галузі. Інвестиційний процес у освітній галузі передбачає наявність мульти-системних зв'язків між суб'єктами галузі та інвестиційним середовищем, у якому відбувається створення умов і засобів, які забезпечують функціонування та розвиток освітньої діяльності.

«Інвестиційний процес – це цілеспрямований системний процес залучення та використання всіх видів майнових, фінансових та інтелектуальних ресурсів, які передаються у відповідні об'єкти господарського комплексу національної економіки з метою створення доданої вартості та задоволення соціально-економічних потреб суспільства» [5].

Інноваційний процес у освітній галузі та її сегментних складових передбачає комплексну сукупність мультиваріативних науково-технічних, технологічних, організаційних і структурно-функціональних перетворень, які здійснюються у процесі впровадження у освітню галузь інноваційного продукту, що у майбутньому візуалізується у внутрішньогалузевому стратегічному потенціалі. В інноваційному процесі відбувається поступове перетворення продукту мислення на результат науково-дослідної розробки – інновації, які забезпечують розвиток стратегічного потенціалу освітньої галузі.

Цілеспрямоване зближення та системна взаємодія між суб'єктами освітньої галузі, з метою досягнення кількісних та якісних орієнтирів їх діяльності на ринку освітніх послуг, візуалізують інтеграційний процес, який забезпечує посилення стратегічного потенціалу у освітній галузі. Сучасні інтеграційні процеси у освітній сфері змінилися дезінтеграційним процесам, які негативно впливали на розвиток освітнього середовища країни.

Головним сутнісним проявом інтеграції у освітній галузі, якій зберігається у відповідних соціально-економічних умовах, є стійкість та чіткість зв'язків між суб'єктами освітньої діяльності, які забезпечують їх функціонування та розвиток, що впливає на внутрішньогалузевий стратегічний потенціал. Тому, саме посилення взаємозв'язку між суб'єктами освітньої діяльності є базовою характерною рисою соціально-економічної інтеграції у внутрішньогалузевому середовищі.

Глобальні виклики сьогодення значно актуалізуються питання інвестиційної та інноваційної підтримки розвитку освітньої галузі за рахунок результативного й ефективного використання матеріального, фінансового та інтелектуального потенціалу.

Пріоритетними завданнями процесу забезпечення системи стратегічного управління освітньої в умовах глобальних викликів мають бути: внутрішньогалузева кооперація та спеціалізація суб'єктів освітньої діяльності, що дозволить залучити інвестиційний капітал та інновації у розвиток освітньої галузі, а також здійснити у внутрішньому середовищі структурно-функціональну й організаційну модернізацію з урахуванням потреб національної економіки та суспільства. Наприклад, значна кількість закладів вищої освіти технічного профілю, займаються наданням освітніх послуг в гуманітарній сфері, що суттєво впливає на якість підготовки фахівців. Наприклад, у Одеській області десять закладів вищої освіти пропонують підготовку бакалаврів за спеціальністю 053 «Психологія», серед яких, тільки один профільний заклад, який може забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців із психології. Тому, результативність й ефективність підготовки фахівців за відповідною спеціальністю бути забезпечена з урахуванням спеціалізації закладів освіти та їх стратегічного потенціалу.

У системі управління стратегічним потенціалом у освітній галузі неможливо не враховувати вплив контрольованих і неконтрольованих факторів. Дослідження факторів впливу, дозволяє визначити потенціал розвитку освітньої галузі в умовах глобальних викликів та підвищити результативність та ефективність освітньої діяльності за рахунок виявлення і використання резервів підвищення стратегічного потенціалу.

Класифікаційна ознака факторів впливу на стратегічний потенціал освітньої галузі:

а) за місцем виникнення – у процесі забезпечення або у процесі надання освітніх послуг;

- б) за характером впливу – соціальні, економічні або екологічні;
- в) за ступенем впливу – позитивні, негативні або нейтральні;
- г) за характером соціально-економічного зростання – інтенсивні, екстенсивні або мультиваріативні;
- д) за періодичністю – постійні, циклічні або довгострокові;
- є) за економічною ознакою – ресурсні, витратні або комбіновані;
- ж) за способом впливу – прямі, непрямі або інтегральні.

Сукупний вплив контрольованих і неконтрольованих факторів, які створюють передумови розвитку стратегічного потенціалу освітньої галузі, відбувається одночасно на макро-, мезо- та мікрорівнях.

Для освітньої галузі фактори активізації та реалізації стратегічного потенціалу взаємопов'язані, взаємозалежні та відображають внутрішньогалузеві, інституційні, економічні, фінансові, екологічні та соціальні умови освітньої діяльності в країні. Під їх впливом складається певна сукупність умов та причинно-наслідкових факторів, які визначають стратегічний потенціал освітньої галузі. Тому, моніторинг, діагностика, оцінка та визначення найбільш суттєвих факторів впливу дозволяє з прогнозувати перспективи розвитку стратегічного потенціалу освітньої галузі та цілеспря-

мовано вибудовувати причини посилення або стримування внутрішньогалузевих процесів.

На можливість та ефективність реалізації стратегічного потенціалу освітньої галузі істотно впливають фактори мезорівня. До них належать:

- співвідношення попиту та пропозиції на регіональних ринках освітньої діяльності;
- характер взаємодії з територіальними громадами;
- ставлення регіональних органів управління до суб'єктів, які надають освітні послуги;
- форми та обсяги підтримки суб'єктів освітньої діяльності із місцевих та регіональних бюджетів;
- соціально-економічний стан у відповідному географічному середовищі.

Реалізація стратегічного потенціалу освітньої галузі в умовах глобальних викликів залежить від таких передумов:

- нормативно-правові – формування ефективного інструментарію системи регулювання й управління у освітній галузі;
- соціально-економічні – діагностика соціально-економічного середовища та напрямів структурно-функціональних трансформацій у освітній галузі; кількісні та якісні орієнтири забезпечення матеріальними, фінансовими та нематеріальними ресурсами освітньої галузі;
- структурно-функціональні – розвиток інфраструктурної складової освітньої галузі;

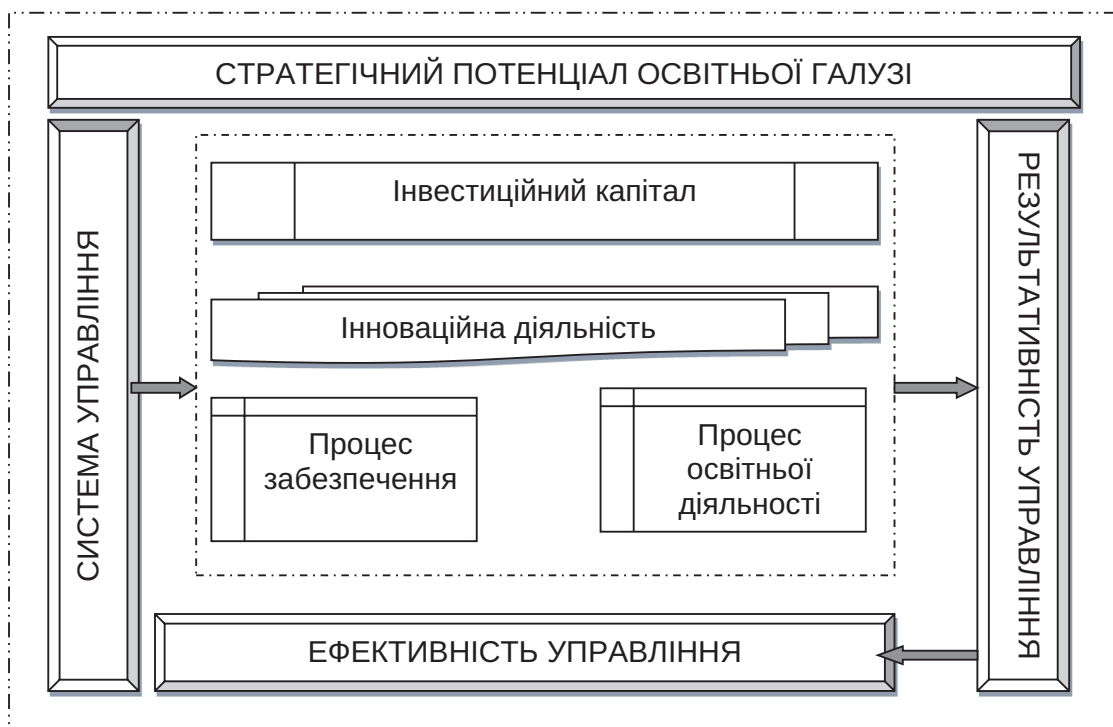

Рис. 2. Взаємозв'язок стратегічного потенціалу та системи управління у освітній галузі

стан інформаційно-комунікаційної системи освітньої галузі; діджиталізація процесів у освітньому середовищі.

Формуванню стратегічного потенціалу освітньої галузі сприятиме:

- результативність та ефективність використання ресурсів у освітній галузі;
- інтенсифікації використання внутрішньогалузевих необоротних активів;
- ефективності використання внутрішньогалузевих оборотних активів;
- збільшення результатів освітньої діяльності у комплексі;
- підвищення рівня конкурентоспроможності освітньої галузі;
- підвищення продуктивності праці та розвитку людського капіталу;
- підвищення ефективності функціонування системи стратегічного управління на всіх рівнях освітньої галузі;

– розвитку людського капіталу для забезпечення потреб національної економіки та суспільства.

Взаємозв'язок стратегічного потенціалу та системи управління у освітній галузі відображено на рис. 2.

Система моделей формування потенціалу освітньої галузі в умовах глобальних викликів візуалізована на рис. 3.

Відмітимо, що процес формування потенціалу освітньої галузі в умовах глобальних викликів має підтримуватися системою моделей, які відповідають внутрішньогалузевим стандартам та враховують функціональні особливості освітньої галузі та її сегментних складових. У системі стратегічного управління освітньої галузі моделі формування, активної та пасивної адаптації суттєво взаємопов'язані між собою, складно виділити сегментні складові, які не містять у собі компоненти інших

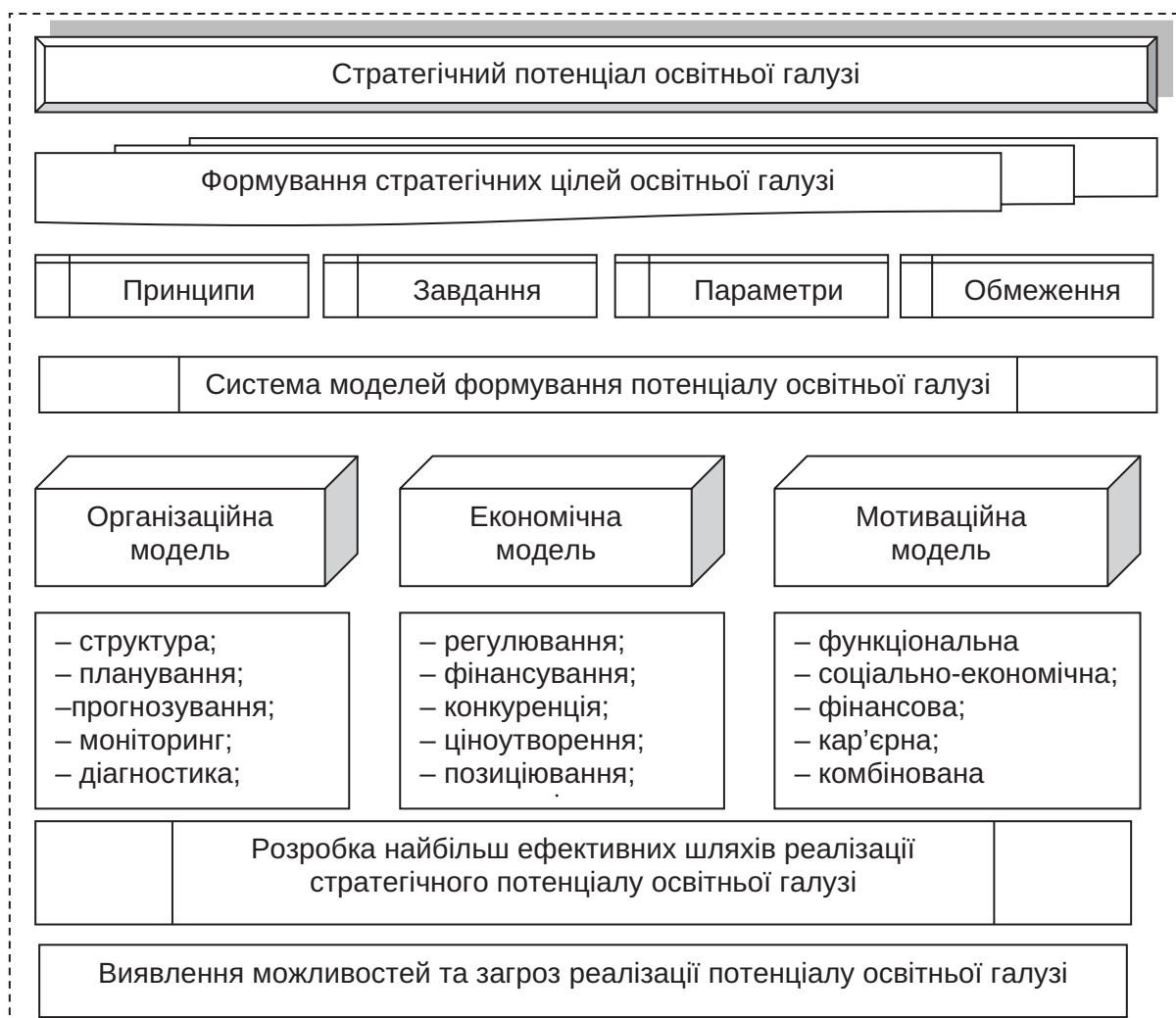

Рис. 3. Система моделей формування потенціалу освітньої галузі в умовах глобальних викликів

складових, які впливають на стратегічний потенціал освітньої галузі.

Стратегічна можливість формування потенціалу у освітній галузі залежить від пріоритетної узгодженості взаємних інтересів державних інституцій, суб'єктів освітньої діяльності, суспільства та інших стейкхолдерів, від уміння бачити інноваційно-інвестиційний об'єкт з пріоритетних позицій, інвестиційної привабливості під впливом глобальних викликів.

Висновки. Теоретичне дослідження підтвердило, що стратегічний потенціал освітньої галузі візуалізує сукупність організаційних, функціональних, структурних, інвестиційних, інноваційних та інтеграційних складових, які є системою впливу на розвиток освітньої галузі та її сегментної складової.

Таким чином, для національної економіки та суспільства, що відображає справжню історичну, культурну, духовну та національну самоідентичність, принципове значення має розробка проблем удосконалення системи регулювання й управління інноваційними про-

цесами у освітній сфері, достовірної оцінки освітнього середовища та розкриття соціально-економічних моделей інноваційного розвитку з урахуванням стратегічного потенціалу освітньої галузі.

Запропонована концептуальна основа стратегічного потенціалу розвитку освітньої галузі в умовах глобальних викликів враховує об'єктивні та потенційні можливості освітньої галузі, особливості функціонування суб'єктів освітньої діяльності, здатність вирішувати стратегічні питання на ринку освітніх послуг, врахування стратегічних пріоритетів стейкхолдерів. Стратегічний потенціал розвитку освітньої галузі передбачає синтез та семантичне моделювання інвестиційної, інноваційної та інтеграційної складової у освітній сфері, які впливають на розвиток освітньої галузі країни з урахуванням системних принципів, параметрів, обмежень, важелів, методів, моделей і механізмів, що забезпечує вирішення стратегічних завдань у національному освітньому просторі в умовах глобальних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Шеремет О. О. Теоретико-методологічні засади процесу забезпечення та реалізації ринкових стратегій у харчовій промисловості : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 375 с.
2. Дименко Р. А. Теоретико-методологічні засади процесу державного регулювання та стратегічного розвитку телекомунікаційної індустрії : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 365 с.
3. Сергій Захарін: освіта – це ще й галузь економіки. URL: <https://osvita.ua/blogs/79657/>
4. Парпан У. Стратегічний потенціал реформування системи вищої освіти в Україні. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/strategichnyy-potentsial-reformuvannya-sistemi-vischoyi-osviti-v-ukrayini>.
5. Мельник Ю. М. Теоретико-методологічні засади регулювання розвитку промисловості у національній економіці : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 365 с.
6. Ніколаєнко С. Якість вищої освіти України – погляд у майбутнє. *Світ фінансів*. 2006. Випуск 3(8). Жовтень. С. 7–22.
7. Поступальний розвиток сфери науки і освіти – запорука утвердження нації. URL: <http://www.golos.com.ua/article/335105>.
8. Сергієнко Т. Вплив сучасної освіти на сталий розвиток суспільства. URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/189242>.
9. Лаврик Г. В. Державні стандарти освіти і національне освітнє законодавство. Термінологічний словник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 208 с.
10. Крайнік О. М., Сергієнко Т. І. Теоретичні аспекти особливостей міжнародного співробітництва у галузі освіти в Україні. Тези доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції «Реалізація спільних міжнародних проєктів та реформування відносин: наука, виробництво і ринок». Відповідальний за випуск П. О. Тесленко // Project, program, Portfolio Management. Одеса : Балан В. О., 2018. № 1. 116 с.

REFERENCES:

1. Sheremet O. O. (2019) Teoretyko-metodolohichni zasady protsesu zabezpechennia ta realizatsii rynkovykh stratehii u kharchovii promyslovosti [Theoretical and methodological principles of the process of ensuring and implementing market strategies in the food industry]: monohrafiia [a monograph]. Kherson: OLDI-PLUuS, 375 p. (in Ukrainian)
2. Dymenko R. (2019) Teoretyko-metodolohichni zasady protsesu derzhavnoho rehuliuвання ta stratehichnoho rozvytku telekomunikatsiinoi industrii [Theoretical and methodological foundations of the process of state regula-

tion and strategic development of the telecommunications industry]: [a monograph]. Kherson : OLDI-PLIuS, 365 p. (in Ukrainian)

3. Serhii Zakharin: osvita – tse shche y haluz ekonomiky [education is also a branch of the economy]. Available at: <https://osvita.ua/blogs/79657>.

4. Parpan U. Stratehichnyi potentsial reformuvannia systemy vyshchoi osvity v Ukraini [The strategic potential of reforming the system of higher education in Ukraine]. Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/strategichniy-potentsial-reformuvannya-sistemi-vischoyi-osviti-v-ukrayini>

5. Melnyk Yu. (2019) Teoretyko-metodolohichni zasady rehuliuвання rozvytku promyslovosti u natsionalnii ekonomitsi [Theoretical and methodological principles of regulation of industrial development in the national economy: monograph]: monohrafiia [a monograph]. Kherson: OLDI-PLIuS, 365 p. (in Ukrainian)

6. Nikolaienko S. (2006) Yakist vyshchoi osvity Ukrainy – pohliad u maibutnie [The quality of higher education in Ukraine – a look into the future]. *Svit finansiv*. № 3(8). October, pp. 7–22. (in Ukrainian)

7. Postupalniy rozvytok sfery nauky i osvity – zaporuka utverdzhennia natsii [Progressive development of the sphere of science and education – the key to the establishment of the nation]. Available at: <http://www.golos.com.ua/article/335105>

8. Serhiienko T. Vplyv suchasnoi osvity na stalyy rozvytok suspilstva [The influence of modern education on the sustainable development of society]. Available at: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/189242>.

9. Lavryk H. (2014) Derzhavni standarty osvity i natsionalne osvitnie zakonodavstvo [State standards of education and national educational legislation]. Terminolohichni slovnyk. Kyiv: Tsentр uchbovoi literatury, 208 p. (in Ukrainian)

10. Krainik O., Serhiienko T. (2018) Teoretychni aspekty osoblyvostei mizhnarodnoho spivrobotnytstva u haluzi osvity v Ukraini [Theoretical aspects of the peculiarities of international cooperation in the field of education in Ukraine]. Tezy dopovidei I Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Realizatsiia spilnykh mizhnarodnykh proektiv ta reformuvannia vidnosyn: nauka, vyrobnytstvo i ryнок». Vidpovidalnyi za vypusk P. O. Teslenko // Project, program, Portfolio Management. Odessa: Balan V.O., № 1. 116 p. (in Ukrainian)